

ODKRYWAJĄC WARMIĘ I MAZURY

BIBLIOGRAFIA ADNOTOWANA

OD AUTOREK

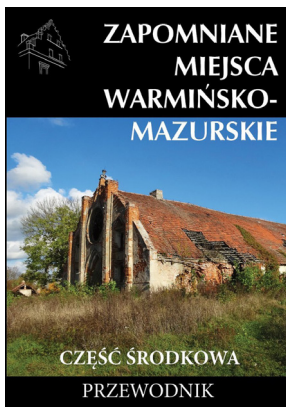
Połączeni dziedzictwem jesteśmy bez względu na to, czy mieszkamy na Warmii i Mazurach od chwili narodzin, czy też przybyliśmy na te tereny w wyniku pewnych zdarzeń. Wszak na co dzień jadąc do pracy, wypełniając obowiązki czy wypoczywając mijamy swoiste pomniki historii i korzystamy z dobrodziejstw techniki powstałych w ubiegłych stuleciach. W biegu nie dostrzegamy piękna otaczającej nas przyrody i osiągnięć naszych przodków, dlatego polecane w niniejszej bibliografii publikacje pozwolą odkryć dziedzictwo Warmii i Mazur na nowo.

W tegorocznym zestawieniu postanowiliśmy zaprezentować różne typy książek – zachęcamy nie tylko do przeglądania wydawnictw albumowych i lektury opracowań pozwalających zrozumieć lokalną historię, ale także do bliższych i dalszych podróży po regionie śladami prezentowanych przewodników.

**Zapraszamy do wspólnej wędrówki
i życzymy przyjemnej lektury!**

Seria *Zapomniane miejsca.* Warmińsko-mazurskie

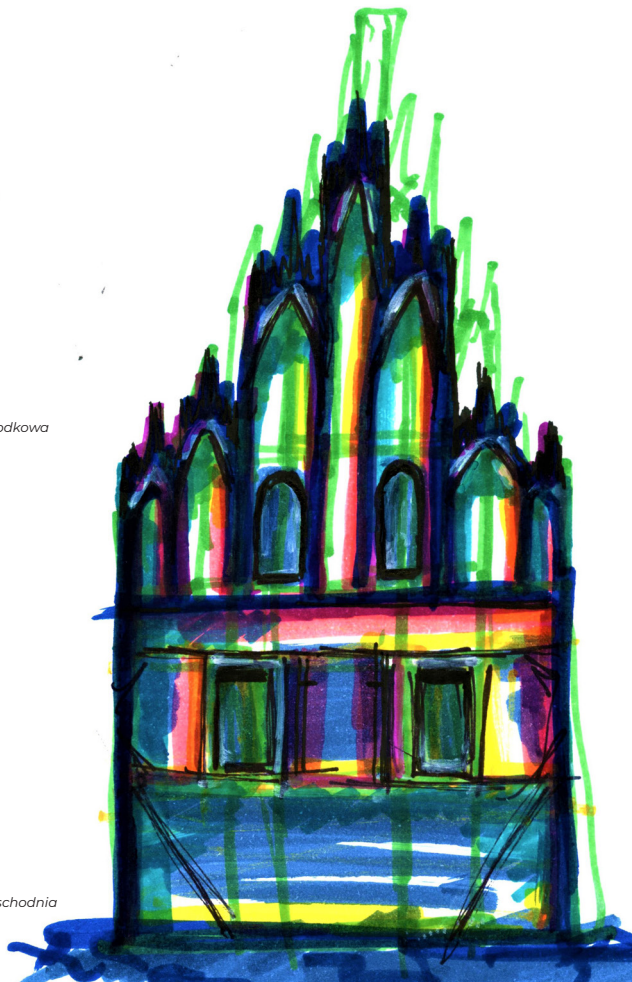
W ramach cyklu *Zapomniane miejsca* powstały trzy przewodniki opisujące część środkową, wschodnią oraz zachodnią województwa warmińsko-mazurskiego. O wyjątkowości publikacji świadczy dobór prezentowanych miejsc – autorzy pokusili się o stworzenie kompleksowych informatorów o obiektach opuszczonych, niszczących, a niekiedy i zdewastowanych. Wśród nich znajdziecie świątynie, zabytki techniki, pomniki czy dawne siedziby arystokracji. Polecane pozycje próbują w ten sposób przywrócić pamięć o dziedzictwie oraz zachęcają do odkrywania miejsc poza utartym szlakiem. A może lektura przyniesie odpowiedź na pytanie, jakie były losy obiektów, które na co dzień niepostrzeżenie mijacie?

Marek Dudziak, Tomasz Sowiński
Zapomniane miejsca. Warmińsko-mazurskie część środkowa
 Warszawa 2021

Marek Dudziak, Tomasz Sowiński
Zapomniane miejsca. Warmińsko-mazurskie część wschodnia
 Warszawa 2021

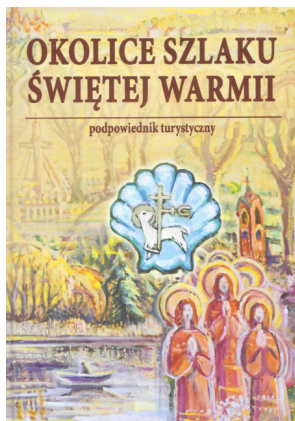

Szlak Świętej Warmii

Okolice Szlaku Świętej Warmii

Na Szlaku Świętej Warmii

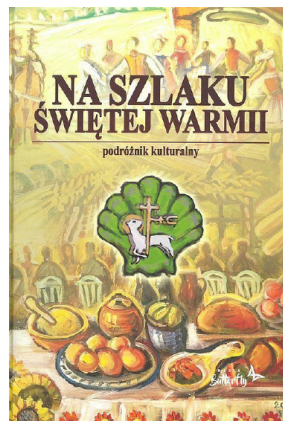
Opracowany w 2020 roku Szlak Świętej Warmii to ukłon w stronę przebogatej historii krainy i jej zasłużonych mieszkańców. W ramach inicjatywy powstały wyjątkowe przewodniki turystyczno-pielgrzymkowe prezentujące najważniejsze postacie, wydarzenia i miejsca w regionie. Sam Szlak tworzy szesnaście „stacji” opisanych w podstawowym przewodniku, zaś jego uzupełnieniem są „przystanki” scharakteryzowane w kolejnej części. Ostatni tom poświęcony jest kulturze niematerialnej. Niniejsze opracowania nie tylko pokazują, jak wiara wpłynęła na warmiński krajobraz, ale także zachęcają do odkrywania bogatego dziedzictwa architektury sakralnej.

Kazimierz Kisielew, Wojciech K. Szalkiewicz
Okolice szlaku świętej Warmii. Podpowiednik turystyczny
Olsztyn 2021

Wojciech K. Szalkiewicz
Szlak Świętej Warmii. Przewodnik turystyczno-pielgrzymkowy
Olsztyn 2020

Joanna Wańkowska-Sobiesiak, Wojciech K. Szalkiewicz
Na Szlaku Świętej Warmii. Podróżnik kulturalny
Olsztyn 2022

Seria Miasta dawnych Prus Wschodnich w stu ilustrowanych opowieściach

Od niemal 10 lat Oficyna Wydawnicza Retman wydaje publikacje przybliżające historię miast „w stu ilustrowanych opowieściach”. Odkrywanie kolejnych kart każdej książki to swoista podróż po wybranej miejscowości. Wszystkie pozycje mają taki sam układ – ilustracja, a pod nią tytułowa opowieść o wybranym aspekcie dawnego miejskiego życia. Teksty nie są długie, aczkolwiek w ciekawy sposób przedstawiają ważne dla danego miejsca wydarzenia, miejsca czy osobistości. Książkę możecie czytać w dowolny sposób – przykładnie od pierwszej do ostatniej strony, bądź wyrywkowo, zachwycając się każdą historią z osobna.

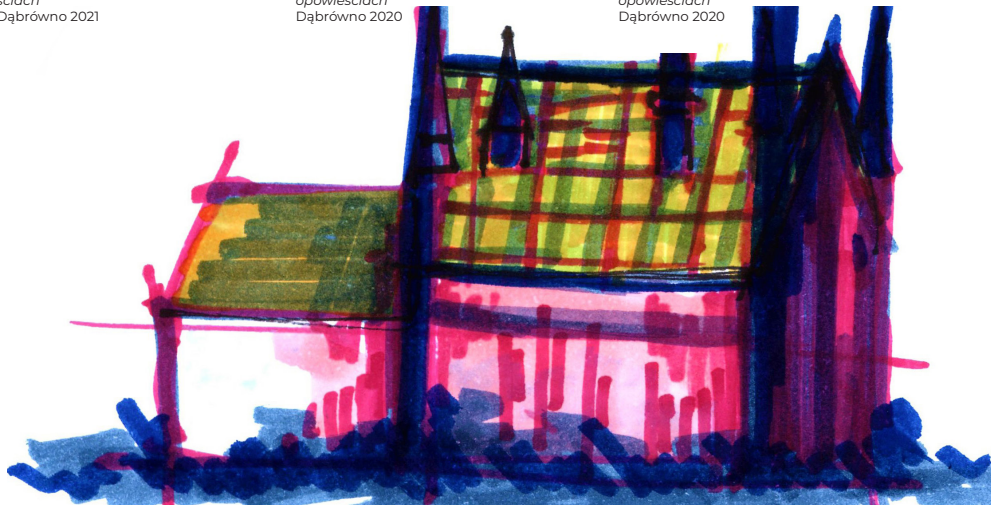
Ryszard W. Pawlicki
Dawny Pisz w stu ilustrowanych opowieściach
 Dąbrowno 2021

Jan Sekta
Dawne Giżycko w stu ilustrowanych opowieściach
 Dąbrowno 2020

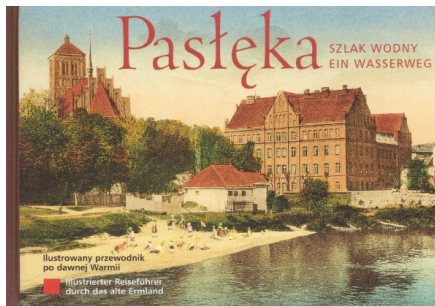

Janusz B. Kozłowski
Dawna Ostróda w stu ilustrowanych opowieściach
 Dąbrowno 2020

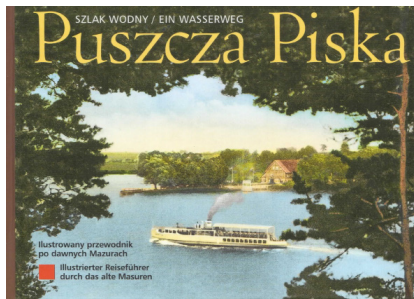

Seria ilustrowanych przewodników Wojciecha Kujawskiego

Polecana seria to wyjątkowe wydawnictwa albumowe przybliżające szeroko pojęte dziedzictwo Warmii i Mazur. W każdej książce prezentowane są unikatowe widokówki wzbogacone zapiskami na temat dawnego życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego. Wśród nich znajdziecie też obszerne cytaty pozwalające tym samym zapoznać się z lokalną spuścizną piśmienniczą. Podróż szlakiem proponowanym przez autora to więc obcowanie z literaturą, historią i wyjątkową przyrodą naszego regionu. Co ciekawe, w 2020 roku ukazała się pierwsza publikacja w nowym cyklu opisującym szlaki wędrowne.

Wojciech Kujawski
Pasłęka. Szlak wodny / Ein Wasserweg
 Olsztyn 2015

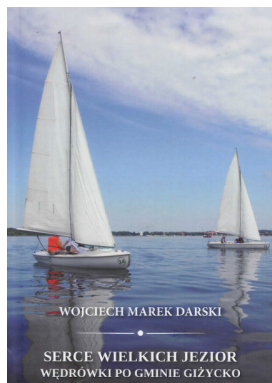

Wojciech Kujawski
Puszcza Piska. Szlak wodny / Ein Wasserweg
 Olsztyn 2018

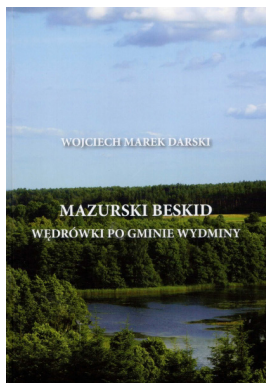

...wędrowki po gminie Wojciecha Marka Darskiego

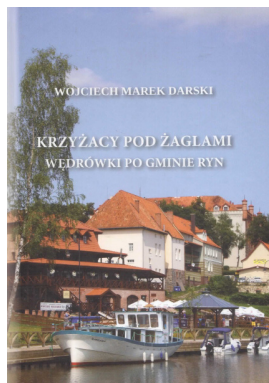
Od lat Mazury cieszą się nieśłabnącą popularnością, jednakże tylko nieliczni decydują się zagłębić w historię i poznać mniej znane mazurskie okolice. Dla dociekliwych polecamy więc autorską serię lokalnych przewodników Wojciecha Marka Darskiego. Autor snuje w nich opowieść o wybranej okolicy i karta po karcie prowadzi przez poszczególne miejsca. Wartością omawianych publikacji jest oparcie narracji na faktach historycznych. Dużo uwagi autor poświęca także wyjątkowej mazurskiej przyrodzie. Oddanie się lekturze i podążanie trasami proponowanymi w przewodnikach pozwoli zatem docenić zarówno dokonania przodków, jak i piękno natury.

Wojciech M. Darski
Serce wielkich jezior.
Wędrowki po gminie Giżycko
Giżycko 2021

Wojciech M. Darski
Mazurski Beskid.
Wędrowki po gminie Wydmyny
Wydmyny 2013

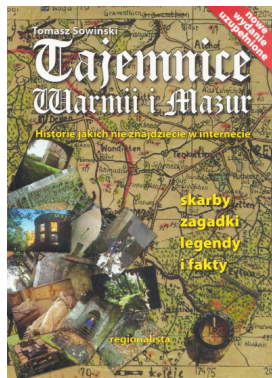
Wojciech M. Darski
Krzyżacy pod żaglami.
Wędrowki po gminie Ryn
Ryn 2015

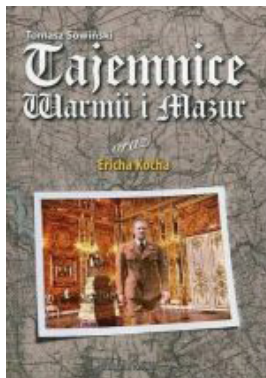
Seria Tajemnice Warmii i Mazur

Tomasz Sowiński

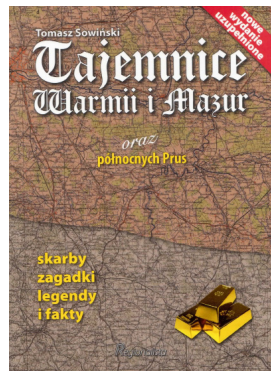
Już sam tytuł sugeruje, że lekturze książek Tomasza Sowińskiego towarzyszy aura tajemniczości. Te publikacje to prawdziwa gratka dla poszukiwaczy skarbów, fanów zagadek i miłośników legend. Każda pozycja zawiera kilkadziesiąt historii zaszeregowanych w tematycznych rozdziałach, co zdecydowanie ułatwia czytanie i... tropienie. Narracja autora skłania bowiem do indywidualnych rozważań i uświadamia, jak wiele jest jeszcze do odkrycia w naszym regionie. A może lektura *Tajemnic* pobudzi Waszą wyobraźnię na tyle, by rozwiązywanie regionalnych zagadek stało się pasją?

Tomasz Sowiński
Tajemnice Warmii i Mazur
Olsztyn 2019

Tomasz Sowiński
Tajemnice Warmii i Mazur oraz Ericha
Kocha
Olsztyn 2021

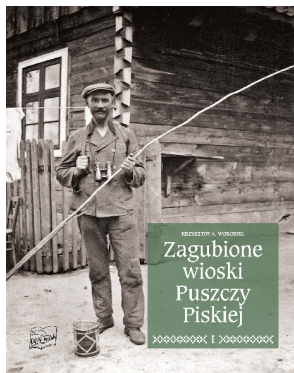
Tomasz Sowiński
Tajemnice Warmii i Mazur
oraz północnych Prus
Olsztyn 2019

Zagubione wioski Puszczy Piskiej

Krzysztof A. Worowiec

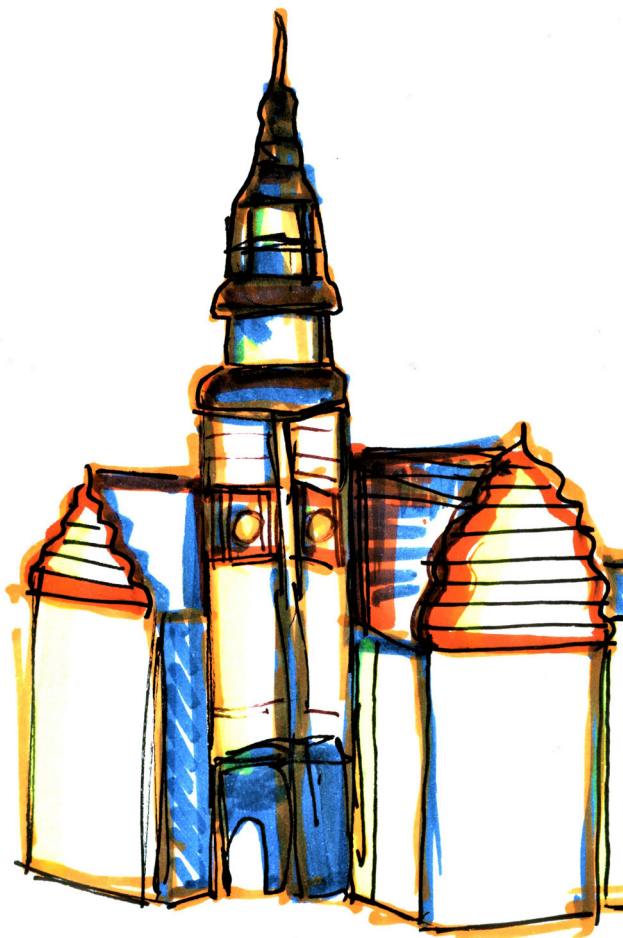
W posłowniu zawartym w pierwszym tomie publikacji Robert Traba sugeruje, że książkę Krzysztofa A. Worobca „można czytać jako kompendium wiedzy o Mazurach, jako praktyczny przewodnik po zagubionych, ale nie zapomnianych wioskach”. To okazałe opracowanie ma więc szansę stać się niezwykle cennym drogowskazem w wędrówce przez miejsca, które zniknęły z map. Dzięki autorowi i utrwaleniu jego odkryć na kartach książki tytułowe wioski nie znikną z ludzkiej pamięci. Podróż przez opisywane miejscowości pozwoli doświadczyć historii i poczuć potęgę mazurskiej przyrody. Na uwagę zasługuje również samo wydanie – jest doskonałe, sprawdźcie sami.

Krzysztof A. Worobiec
Zagubione wioski Puszczy Piskiej. Nieznana historia mazurskiego pogranicza
 T. I Dzieje osadnictwa w Puszczy Piskiej
 Kraków, Budapeszt, Syrakuzy 2021

Krzysztof A. Worobiec
Zagubione wioski Puszczy Piskiej. Nieznana historia mazurskiego pogranicza
 T. II Opis zagubionych wiosek południowo-wschodniej Puszczy Piskiej
 Kraków, Budapeszt, Syrakuzy 2021

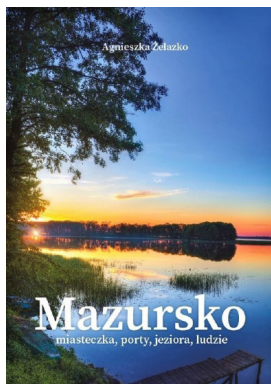

Dotychczas zaprezentowane książki to skarbnica wiedzy o Warmii i Mazurach. Każda z nich w mniejszym lub większym stopniu zachęca do wędrówki i dociekliwego poszukiwania tego, co na przestrzeni lat stało się szeroko pojętym dziedzictwem.

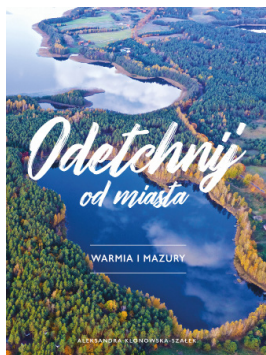
Postanowiłyśmy jednak w niniejszej bibliografii zamieścić kilka książek, które ze względu na zawarte w nich praktyczne porady i wskazówki, są wsparciem podczas drogi, zwiedzania czy odpoczynku.

...W DUCHU SLOW!

W ostatnich latach podróżowanie w duchu *slow* ma coraz więcej zwolenników. Polecane tuż obok publikacje doskonale wpisują się w ten trend i bazując na doświadczeniach autorek pokazują, jak podróżować wolniej i uważniej. Przewodniki (a może poradniki?) kładą nacisk na poznanie historii danego miejsca oraz poszanowanie lokalnego dziedzictwa chociażby poprzez wspieranie rzemiosła czy docenienie regionalnej kuchni. Proponowane pozycje nie tylko promują świadome podróżowanie, ale jednocześnie pobudzają zmysły czytelników chociażby poprzez barwne opisy czy wyjątkowe fotografie.

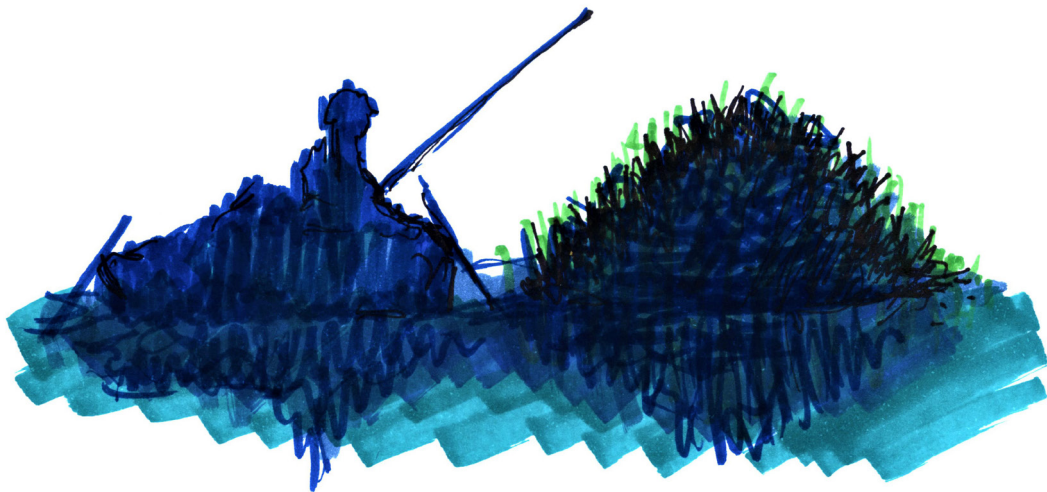
Agnieszka Żelazko
Mazursko. Miasteczka, porty, jeziora,
ludzie
Warszawa 2021

Aleksandra Klonowska-Szałek
Odetchnij od miasta. Warmia i Mazury
Warszawa 2019

Magdalena Malinowska
Warmia i Mazury. Przewodnik słow
Warszawa 2022

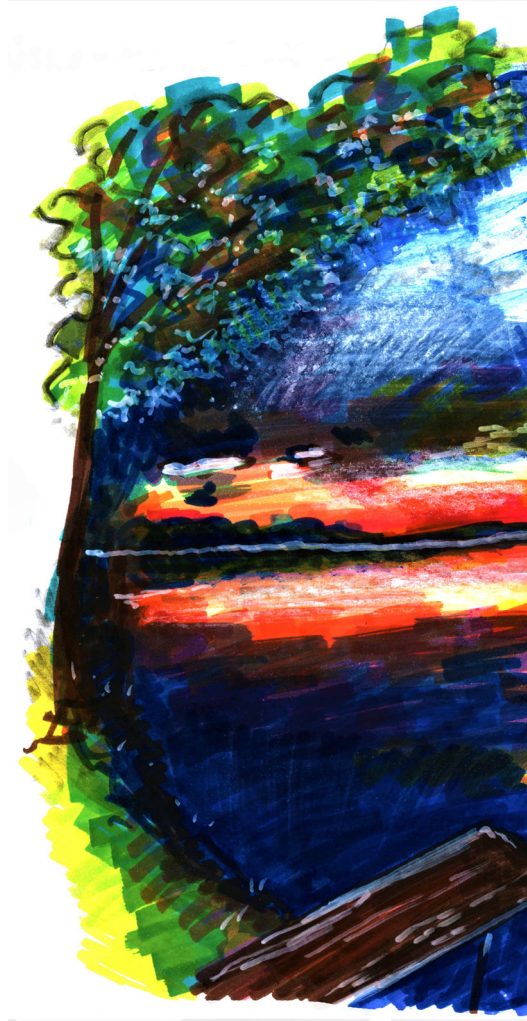

...Z POCIECHAMI!

Zwiedzacie Warmię i Mazury w towarzystwie swoich pociech? Kreatywny przewodnik autorstwa Anny i Krzysztofa Kobusów zapewni Wam kilka bezcennych chwil spokoju, bowiem zawarte w nim treści pochłoną najmłodszych bez reszty! *Podróżownik* zachęca do aktywnego i świadomego odkrywania regionu. Oczywiście forma dopasowana jest do małych odkrywców – publikacja wyróżnia się przystępnym językiem i warstwą graficzną pobudzającą dziecięcą wyobraźnię. Co więcej, wybrane strony *Podróżownika* można opatrzyć własnymi zapiskami, przez co książka staje się swego rodzaju pamiętnikiem z wyprawy. Publikacja ta może stać się również pretekstem do międzypokoleniowych rozmów o tym, co lokalne, a przez to wartościowe.

Anna i Krzysztof Kobusowie
Podróżownik. Warmia i Mazury
Kielce 2015

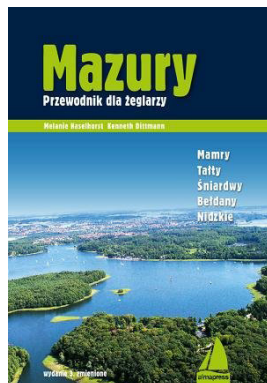

...AKTYWNIE!

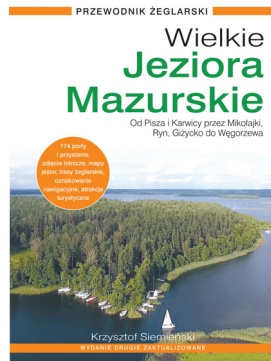
Czy będąc miłośnikiem aktywnego wypoczynku można odkrywać jednocześnie dziedzictwo Warmii i Mazur? Oczywiście, że tak! Nasz region to raj dla pasjonatów sportów wszelakich, bowiem obie krainy obfitują w fantastyczne miejscówki z doskonałą infrastrukturą. Szlaki i trasy są jednak tak przygotowane, by żeglarze, kajakarze czy rowerzyści podczas swoich wypraw mieli szansę odkryć to, co na Warmii i Mazurach najcenniejsze. Bezcennych porad szukać możecie w proponowanych tuż obok publikacjach. Tym, którzy cenią urozmaicony odpoczynek w ruchu, szczególnie zalecamy lekturę książki *Mazury i Warmia pełne wrażeń*. Znajdziecie tu propozycje niemal pięćdziesięciu wycieczek, przy czym każda z nich opatrzona została przez autorów nie tylko szczegółowym opisem, ale także praktycznymi wskazówkami.

Malwina i Artur Flaczyński
Mazury i Warmia pełne wrażeń
Gliwice 2022

Melanie Haselhorst, Kenneth Dittmann
Mazury – przewodnik dla żeglarzy
Warszawa 2014

Krzysztof Siemieniński
Wielkie Jeziora Mazurskie
Warszawa 2019

...Z PRASY!

Wyjątkowy jak Warmia, malowniczy jak Mazury / Jacek Wysocki // Zabytki. - 2007, nr 4, s. 40-45.

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego w województwie warmińsko-mazurskim / Iwona M. Batyk // Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich. - 2011, nr 1, s. 71-78.

Wpływ rozwoju sieci kolei żelaznej na przeobrażenia krajobrazu kulturowego wschodniej części Mazur / Adam Żywicznyński // Znad Pisy. - Nr 21/22 (2012/2013), s. 116-132.

Mazury mniej znane / Maria Olszowska // Wszechświat. - 2013, nr 4/6, s. 159-162.

Śladami dziedzictwa techniki / Adam Płoski // Olsztyński Rocznik Konserwatorski. - T. 2 (2015), s. 69-103.

Zagrożone dziedzictwo / Barbara Kulczyńska-Nowak // Warmińsko-Mazurski Biuletyn Konserwatorski. - R. 7 (2015), s. 83-89.

Ślady Prusów w krajobrazie
kulturowym Warmii i Mazur
/ Robert Klimek // Masovia.
- T. 14 (2016), s. 7-21.

Przydrożne kapliczki na War-
mii jako element dziedzictwa
kulturowego regionu / Pa-
weł Popieliński // Język, Re-
ligia, Tożsamość. - 2018, nr 2,
s. 283-297.

Niematerialne dziedzictwo
Warmii i możliwości jego
ochrony / Izabela Lewandow-
ska // Echa Przeszłości. - T. 20
(2019), nr 1, s. 425-437.

Unikatowy charakter krajo-
brazu kulturowego podel-
bąskich Żuław / Karolina
Manikowska // Ziemia. - R. 65
(2019), s. 159-168.

To tylko wybrane publikacje, które pozwolą dostrzec nasze regionalne dziedzictwo i zagłębić się w koloryt lokalny Warmii i Mazur. Mamy nadzieję, że lektura polecanych publikacji zainspiruje Was do odkrywania śladów przeszłości oraz rozbudzi wrażliwość na otaczające piękno przyrody.

Wszystkie pozycje, jak i wiele innych o zbliżonej tematyce, znajdziecie w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie.

O DZIAŁALNOŚCI SŁÓW KILKA

Bibliografia Warmii i Mazur to najpełniejszy zbiór informacji o tym, co opublikowano na temat regionu od 1945 roku do dzisiaj. Zebrane opisy dotyczą książek, czasopism, artykułów, a nawet krótkich wzmianek prasowych. Wszystkie tematycznie odnoszą się do tych krain historycznych oraz województwa warmińsko-mazurskiego lub zostały napisane przez autorów pochodzących z regionu. Bibliografię tworzymy dla Was codziennie i na bieżąco.

Bibliografia Warmii i Mazur

Publikacja ukazała się w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2022

Wybór i opracowanie:

Marta Pęcak

Ilustracje:

Wiktoria Antonowicz

Opracowanie graficzne i skład:

Monika Stępień

Olsztyn 2022

©Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie